

la rebotiga

Dimecres, 16 de juny.

Naveguem cap al sud pel gegantí Tapajós. A les 14.30 ens hem aturat per menjar un deliciós peix amb farina de mandioca. Continuem? Som-hi! Les 15.09: ens topem un abstret pescador de *camarão*. Sobre la capçada d'un arbre, uns urubús de cap vermell alcen el vol alarmats. Per damunt dels nostres caps, una parella d'ànecs sembla que fugin més que no pas que vagin. Instintivament giro en rodó: el mateix, tot allò alat vola. Quina sensibilitat a l'arrencada del motor! Ara remuntem el corrent enganxats a la riba. Gairebé són les quatre. I una altra vegada! Els ocells surten escopits com moguts per un ressort. En totes les direccions. A qualsevol distància. El motor no en pot ser la causa. Què tenen en comú una au del llunyà horitzó nord amb una d'una altra espècie del llunyà horitzó sud? Corro cap a proa i m'ajudo amb les dues mans per imitar el vol dels ocells, també giro sobre mi mateix amb els braços en creu per subratllar la universalitat, homogeneïtat, isotropia i sincronia del fenomen. El pilot em somriu com disculpant-se per no haver entès bé l'acudit. I ja sortia de la cabina quan, patapam!

El misteri dels ocells del Tapajós

Un altre cop! El pilot admet ara el prodigi, però sense entusiasme: "No tot és comprensible a la selva. A vegades, passen coses". Quina estranya emoció s'apodera simultàniament de totes les aus? Una premonició còsmica? Un atac ubic d'alegria? Un sisme imperceptible? Un nou camp de forces desconegut? El que resta del dia és una tensa guàrdia amb totes les càmeres a l'abast de la mà...

Dimecres, 23.

Hem trobat el racó que buscàvem per reproduir-lo al museu. Una setmana de feina i ja ho tenim tot a la motxilla: notes, mostres, fotos, dibuixos. Missió complida. Tornem. El vaixell és a tres de hores de canoa, no gaire lluny de l'única cabana de *caboclos* en una immensitat. Ens esmunyim entre els arbres del bosc inundat. Una parella d'ocells grocs inventa un joc: seguir-nos. A les 14.00 fem un mos sense deixar de remar. Ens arriba molt poca llum. Una taqueta de sol per aquí, una altra per allà. A les 16.00, els ocells encara ens segueixen. Quina barra! Les 16.18: la selva emmudeix un instant, com si algú l'hagués desendollat i, tot seguit, els ocells grocs surten xisclant pel primer tros de cel disponible. Per la mateixa claredat travessen tres agrons blancs. Una setmana exacta! Un ritme diari, mensual o anual pot tenir un sentit, però setmanal?...

Diumenge, 27.

Falten tres dies perquè hagi passat una altra setmana, però abans d'una hora arribarem a Santarém, final de trajecte. M'acomodo a popa. El deixant s'acomia del paisatge i jo d'un pescador molt concentrat dins la seva canoa. Amb uns prismàtics espio un aguiló instal·lat dalt d'un arbre, però l'ocell es mou i surt del camp de visió. Miro directament: l'espectacle és una burla a la teoria del ritme setmanal, les 15.11, es diria que una inquietud panoràmica assalta tots els ocells de la conca amazònica. Seguim. I torna a passar: les 15.27. Continuem. Santarém és a la vista. Les 15.44: entrem al port esquivant les embarcacions ancorades. L'ambient és apocalíptic. No es veu ningú passejant pel moll, però a les barques la gent s'amuntega al voltant de receptors de ràdio i televisió. Deuen estar comentant el misteri del ocells a la CNN? Just en el moment de tocar el moll esclata un terrabastall de crits i petards. Són les 15.46. Gool de Ronaldooo! Brasil acaba de marcar a París el seu tercer gol a Xile en la Copa del Món de França.

Jorge Wagensberg